

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๖๔
(การติดลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียม
ให้แก่ผู้รับสัมปทาน ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจ
ปิโตรเลียมบางส่วนเกินกว่า ๑ ครั้งในแต่ละช่วงระยะเวลา)

กรมทรัพยากรธรณี ได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๓๐๕/๕๖๔๑ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามมาตรา ๔๐^{*} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๖๔ ที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมแก่ผู้รับสัมปทาน ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจปิโตรเลียมบางส่วนระหว่างเริ่มปีที่สี่ถึงสิ้นปีที่ห้าและในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่บางส่วนหลังจากสิ้นปีที่ห้านับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ไว้ในลักษณะต่าง ๆ กัน แต่ไม่ได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่บางส่วนเกินกว่า ๑ ครั้งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการติดลดหย่อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียแก่ทั้งผู้รับสัมปทานและผู้ให้สัมปทาน กรมทรัพยากรธรณี จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความมาตรา ๔๐ ในประเด็นดังกล่าวเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติต่อผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมต่อไป โดยกรมทรัพยากรธรณีได้ขอให้แสดงการติดลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันจากข้อมูลที่กรมทรัพยากรธรณีสมมติขึ้นว่า ในช่วงข้อผูกพันช่วงที่ ๒ ซึ่งมีข้อผูกพันด้านปริมาณงานต้องเจาะสำรวจ ๔ หลุม ใช้เงินไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านบาท

* มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจบางส่วนระหว่างเริ่มปีที่สี่ถึงสิ้นปีที่ห้า นับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใด ถ้าพื้นที่ที่ดินไม่เกินที่ที่ต้องคืนตามมาตรา ๓๖ ผู้รับสัมปทานไม่มีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันที่ใช้สิทธิคืนพื้นที่ แต่ถ้าพื้นที่ที่ดินเกินพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา ๓๖ ให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมที่ยังคงเหลืออยู่ในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันที่ใช้สิทธิคืนพื้นที่ตามอัตราส่วนของพื้นที่ที่ดินเกินพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา ๓๖ กับพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานยังถืออยู่ก่อนคืน หักด้วยพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา ๓๖ หรือตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นกับระยะเวลาทั้งสิ้นของช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นสุดแต่อัตราใดจะน้อยกว่า

เมื่อได้คืนพื้นที่แปลงสำรวจตามมาตรา ๓๖ แล้ว ถ้าผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจบางส่วนหลังจากสิ้นปีที่ห้า นับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น ให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมที่ยังคงเหลืออยู่ในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันที่ใช้สิทธิคืนพื้นที่ตามอัตราส่วนของพื้นที่ที่ดินกับพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานยังถืออยู่ ถ้ามิได้มีการใช้สิทธิคืนพื้นที่ในขณะนั้นหรือตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นกับระยะเวลาทั้งสิ้นของช่วงข้อผูกพันช่วงนั้น สุดแต่อัตราใดจะน้อยกว่า

สหรัฐ และผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่ ดังนี้

กรณีที่ ๑ : เมื่อสิ้นปีที่สี่ คืนพื้นที่ร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ทั้งแปลง และปลายปีที่ห้า ขอคืนพื้นที่อีกร้อยละ ๑๒.๕ ของพื้นที่ทั้งแปลง

กรณีที่ ๒ : เมื่อสิ้นปีที่สี่ คืนพื้นที่ร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ทั้งแปลง และต้นปีที่หก ขอคืนพื้นที่อีกร้อยละ ๑๒.๕ ของพื้นที่ทั้งแปลง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาหนังสือของกรมทรัพยากรธรณีแล้ว เห็นว่า ข้อหาหรือของกรมทรัพยากรธรณีนี้ เป็นเพียงการขอให้อธิบายความหมายของบทบัญญัติมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๑๔ และขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาแสดงการคิดลดหย่อนตามมาตรา ๔๐ โดยอาศัยจากตัวอย่างที่กรมทรัพยากรธรณีได้สมมติขึ้นเท่านั้น

ข้อ ๔^๒ ของระเบียบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาและให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าเรื่องที่กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย จะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว แต่สำหรับกรณีนี้ยังไม่ปรากฏว่าปัญหานั้นได้มีการนำไปปรึกษาหารือกันระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้วอย่างไร หรือไม่ ดังนั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) จึงยังไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้ได้ ทั้งนี้ เพราะเป็นการขัดต่อข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าว

อย่างไรก็ดี หากปรากฏในภายหลังว่ามีข้อเท็จจริงที่กรมทรัพยากรธรณีประสบปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ กรมทรัพยากรธรณีก็อาจหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาได้อีก โดยแสดงให้เห็นทราบถึงว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อ ๔ ของระเบียบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาและให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ แล้วอย่างไรด้วย

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ ข้อ ๔ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๒๙